

Черіпко М.І., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Бородін І.Л., д.ю.н., професор

ОЗНАКИ РЕАЛІЗАЦІЇ НОРМ ПРАВА

Норми права, в яких містяться загальнообов'язкові приписи, є результатом правотворчості, тобто владної форми діяльності держави. Проте фактичного існування правового припису не достатньо для того, аби суспільні відносини були врегульовані. Соціальна сутність права полягає в урегулюванні, впорядкуванні суспільних відносин, створенні необхідних умов для реалізації прав та інтересів окремої особи і нормального існування суспільства в цілому [1, с. 30]. Тому ефективність правового регулювання суспільних відносин залежить не тільки від змісту норм, а саме від того, наскільки ці приписи правильно реалізуються. Тому після видання нормативно-правових актів акцент діяльності державних органів повинен бути перенесений на впровадження в суспільне життя їхніх приписів.

Плюралізм підходів до даного питання покликаний до життя виключно складною природою самого досліджуваного явища, адже, будучи за своєю суттю різновидом соціальної поведінки, правореалізація повинна розглядатися одночасно з різних точок зору — психологічного (як система особистих мотивів та прагнень індивіда до втілення нормативних приписів у своїй повсякденній діяльності), соціологічного (як процес, обумовлений соціально-економічними та соціально-політичними чинниками), власне юридичного (як один з напрямів специфічно-юридичного впливу на суспільні відносини).

З метою виокремлення суттєвих ознак реалізації норм права варто навести низку сформульованих провідними представниками правової науки визначень цього поняття:

1. втілення приписів правових норм у конкретних діях суб'єктів шляхом правомірної поведінки, що не виходить за межі дозволеного законом, іншими нормативно-правовими актами;

2. різноманітний процес практичного здійснення правових вимог у діяльності тих чи інших суб'єктів;

3. процес втілення юридичних приписів у правомірних діях громадян, органів, організацій, установ, посадових осіб та інших учасників суспільних відносин;

4. здійснення приписів норм права у фізичних діях або бездіяльності суб'єктів;

5. зумовлена правовими приписами правомірна поведінка учасників

суспільних відносин [3].

Наведені формулювання дають загальне уявлення про суттєві ознаки досліджуваного явища.

Отже, реалізація норм права [2, с. 109-110]:

1. Визначається нормативними приписами— оскільки реалізація є діяльністю, в ході якої у поведінці суб'єктів втілюються приписи норм права, виражені та закріплені законодавцем у відповідній формі, її специфіка в кожному конкретному випадку обумовлюється змістом самого нормативного матеріалу який включає в себе: 1. дані про коло осіб, які узгоджуватимуть свої дії з приписами норми у сфері її регулювання; 2. обсяг прав та обов'язків суб'єктів; 3. просторово-часові межі, в яких протікатиме процес реалізації даної норми; 4. характер нормативних вимог (дозвіл, зобов'язання, заборона — у відповідності до яких за найпоширенішим критерієм класифікації вирізняють такі форми реалізації норм права, як використання, виконання, дотримання, а також застосування); 5. місце норми у правовій системі (галузева приналежність, матеріальне чи процесуальне походження); 6. форма вираження норми права, її структура та рівень нормативності (низький — у так званих спеціалізованих (нетипових) нормах (принципах, дефініціях, деклараціях тощо), високий — в основних (типових) нормах). Справедливою є висловлена в літературі думка про те, що реалізація правових норм завжди передбачає наявність причинного зв'язку між юридичною регламентацією певних соціальних стосунків та набуттям ними впорядкованого стану.

З огляду на це реалізацію правових норм слід відрізнити від тих проявів людської поведінки, які хоча і узгоджуються з правовими приписами, але стимулюються різноманітними неюридичними чинниками (наприклад, власними переконаннями особи, релігійними настановами, чинниками біологічного порядку), що діють в одному напрямі з нормами права. Дана ознака характеризує конкретно-юридичний вимір процесу реалізації.

2. Є свідомою діяльністю.

3. Орієнтується на досягнення мети правової норми — суб'єкт у процесі реалізації своїми діями втілює у життя ті суспільно-корисні цілі, які передбачав законодавець, коли закладав у нормі фундамент для настання певного політичного, економічного або соціального ефекту.

4. Виступає критерієм соціальної цінності норми права — процес реалізації норми права виявляє ступінь прийняття, як безпосередніми суб'єктами реалізації, так і суспільством взагалі, цієї норми за дієвий інструмент зміцнення законності, підтримки суспільної дисципліни, досягнення соціально-корисного ефекту.

5. Виражається у правомірній поведінці суб'єкта — реалізація норми права передбачає визнання особою пріоритету приписів цієї норми (а, відтак, і втілених у цих приписах інтересів суспільства та відповідних їм

інтересів законодавця) над власними інтересами, цілями та прагненнями.

Література

1. Легка О. В. Реалізація норм права: теоретико-правові аспекти / О. В. Легка // Право і суспільство. - 2012. - № 1. - С. 30-33.
2. Подпіснєв Д. С. Ознаки реалізації норм права / Д. С. Подпіснєв // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. - 2013. - № 3. - С. 107-111.
3. Реалізація норм права, її поняття та основні ознаки. Форми і способи безпосередньої реалізації норм права//[Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://studopedia.com.ua/1_312007_realizatsiya-norm-prava-ii-ponyattya-ta-osnovni-oznaki-formi-i-sposobi-bezposerednoi-realizatsii-norm-prava.html

УДК 234.84: 94 (043.2)

Щурикова А.П., Дьякова Ю.В., студентки,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

ПРОЦЕДУРА ВИБОРІВ ТА ГОЛОСУВАННЯ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

На сучасному етапі тема виборів та сам процес голосування є дуже актуальними для нашої держави. З історії відомо, що на первісних етапах формування правового механізму реалізації колективної волі в суспільстві спостерігалися різноманітні підходи до значення виборів. Об'єднуючим елементом була обов'язкова та центральна стадія голосування.

В історії відомі різні шляхи здійснення виборчого процесу. З найдавніших згадуються Народні збори, де кожен міг висловити свою думку. У добу первіснообщинного ладу на загальних зборах роду обиралися старійшини та воєначальники.

Для прийняття рішень під час народних зборів різні народи використовували різні способи голосування. У стародавній Греції та Римі громадяни голосували піднятими руками або кидали у величезний глек чорні і білі боби. У Новгороді голосували криком, саме від цього походить саме поняття «голосувати» – подавати голос, кричати. Перемагав на виборах той кандидат, за якого голосніше кричали. На Запорозькій Січі, козаки кидали шапки на купи «за» і «проти». З часом процедура виборів ускладнювалась.

Вибори завжди відігравали важливу роль у розвитку держави. До прикладу, у Великій Британії 1645 року перевага в один голос дала можливість Оліверу Кромвелю здійснювати контроль над державою. Подібна ситуація склалася в Німеччині 1923 року, коли лише один голос